

**UCHWAŁA NR XXVIII/221/2013
RADY MIEJSKIEJ W TYKOCINIE**

z dnia 2 lipca 2013 r.

w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Sawino

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6, art. 41 ust. 1, art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591; zmiany z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271, Nr 214, poz. 1806; z 2003 r. Nr 80, poz. 717, Nr 162, poz. 1568; z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441, Nr 175, poz. 1457; z 2006 r. Nr 17, poz. 128, Nr 181, poz. 1337; z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974, Nr 173, poz. 1218; z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 223, poz. 1458; z 2009 r. Nr 52, poz. 420, Nr 157, poz. 1241; z 2010 r. Nr 28, poz. 142, Nr 28, poz. 146, Nr 40 poz. 230, Nr 106, poz. 675; z 2011 r. Nr 21 poz. 113, Nr 117 poz. 679, Nr 134 poz. 777, Nr 217 poz. 1281, Nr 149 poz. 887; z 2012 r. poz. 567; z 2013 r. poz. 153) oraz § 10 ust. 2 pkt. 2 lit. b Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 38, poz. 220 z późn. zm.) Rada Miejska uchwala, co następuje:

- § 1. Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Sawino.
- § 2. Plan Odnowy Miejscowości Sawino stanowi załącznik do niniejszej uchwały.
- § 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Tykocina.
- § 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik
do Uchwały Nr XXVIII/221/2013
Rady Miejskiej w Tykocinie
z dnia 2 lipca 2013 roku

**Sołectwo Sawino
gmina Tykocin**

**PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI SAWINO
na lata 2013-2020
(Opis planowanych do realizacji zadań
w miejscowości Sawino)**

Sawino, lipiec 2013 r.

I.	Charakterystyka Miejscowości	6
1.	Położenie (Prezentacja miejscowości)	6
1.1	Lokalizacja miejscowości na tle Polski	6
1.2	Lokalizacja miejscowości na tle województwa podlaskiego	6
1.3	Lokalizacja miejscowości na tle powiatu białostockiego	7
1.4	Lokalizacja projektu na tle gminy Tykocin	7
2.	Struktura ludności	8
II.	Inwentaryzacja Zasobów służąca ujęciu stanu rzeczywistego	8
1.	Środowisko	10
3.	Infrastruktura techniczna wsi	11
3.1	Zapotrzebowanie w wodę	12
3.2	Kanalizacja i oczyszczalnia ścieków	12
3.3	utylizacja odpadów stałych	12
3.4	Energetyka	12
3.5	Telekomunikacja	12
3.7	Ciepłownictwo	12
4.	Przedsiębiorczość i turystyka	13
5.	Oświata	13
6.	Służba zdrowia	14
7.	Jednostka OSP	14
III.	PODSUMOWANIE ANALIZY ZASOBÓW SOŁECTWA I ICH ZNACZENIE	14
IV.	ANALIZA SWOT DLA MIEJSCOWOŚCI (Identyfikacja problemów oraz szans i zagrożeń odnowy miejscowości Sawino).....	16
V.	WIZJA Odnowy miejscowości Sawino	18
VI.	KIERUNKI ROZWOJU I PLAN DZIAŁAŃ DLA SAWINA.....	16
VII.	OPIS planowanych zadań w perspektywie 7 lat tj. 2013-2020.....	17
VIII.	Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców , sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych , ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno- przestrzenne.....	20
IX	Kosztorys przedsięwzięcia	23
X.	Harmonogram planowanego przedsięwzięcia.	20
XI.	MONITOROWANIE, OCENA, KOMUNIKACJA SPOŁECZNA PLANU	20

Wstęp

Rozwój i odnowa obszarów wiejskich to jedno z kluczowych wyzwań, jakie stoją przed Polską w okresie programowania na lata 2007-2013. Zasadniczym jej celem jest wzmocnienie działań służących zmniejszaniu istniejących dysproporcji i różnic w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów miejskich.

Programy rozwoju i odnowy wsi są zazwyczaj częścią składową prowadzonych od lat przez Jednostki Samorządów Terytorialnych działań, zmierzających do poprawy sytuacji gmin oraz sprzyjających długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju i regionu, jego spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską.

Rozwój i odnowa wsi zakłada podejmowanie na jej terenach zróżnicowanych działań z zakresu działalności gospodarczej, kształtowanie rzeczywistości wiejskiej w sposób zapewniający zachowanie walorów środowiskowych i kulturowych, poprawę warunków życia m.in. poprzez rozwój infrastruktury oraz zapewnienie mieszkańcom i przedsiębiorcom dostępu do usług, a także rozwój funkcji kulturowych i społecznych.

W celu wykorzystania dotacji z Unii Europejskiej - Polska wychodząc naprzeciw inicjatywom i potrzebom społeczności wiejskich stworzyła program Odnowy wsi oraz zachowania i ochrony dziedzictwa kulturowego. Celem programu jest podniesienie standardu życia i pracy na wsi, podniesienie atrakcyjności turystycznej, wzrost atrakcyjności inwestycyjnej, zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych oraz rozwój tożsamości społeczności wiejskiej i zachowanie dziedzictwa kulturowego.

Warunkiem niezbędnym do aktywnego włączenia się miejscowości wiejskich w realizację przedsięwzięć na rzecz rozwoju i promocji lokalnych walorów kulturowych i przyrodniczych jest integracja społeczności lokalnej wokół budowy wspólnego planu działania, który można nazwać planem odnowy miejscowości. Jest to postępowanie odmienne od działań podejmowanych w innych programach ze względu na element integracji na najniższym poziomie współdziałania mieszkańców pojedynczej wsi.

Niniejsze opracowanie jest właśnie takim Planem działania Miejscowości, w której mieszkańcy zintegrowali się wokół wspólnych celów i postanowili wykorzystać szansę jaką daje jej wyjątkowe bogactwo krajobrazu i dorobek ludzi, którzy tą miejscowość wybrali jako miejsce stałego zamieszkania.

Plan Odnowy miejscowości Sawino na lata 2013-2020 jest dokumentem o charakterze planowania strategicznego. Sporządzenie i uchwalenie tego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 działania „Odnowa i rozwój wsi”.

Głównym celem podjęcia prac nad Planem Odnowy Miejscowości Sawino jest rozwijanie życia kulturalnego w miejscowości. Plan opisuje jak mieszkańcy chcieliby realizować zadania .

Plan Odnowy Miejscowości Sawino powstał z inicjatywy lokalnej społeczności, która mając na uwadze szczególną rolę kształtowania właściwych postaw społecznych mieszkańców dla nich samych oraz dla przyszłych pokoleń postanowiła stworzyć strategię rozwoju swojej miejscowości.

Niniejsze opracowanie zawiera charakterystykę miejscowości, inwentaryzację zasobów służącą ujęciu stanu rzeczywistego, analizę SWOT czyli zestawienie mocnych i słabych stron miejscowości oraz opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną na najbliższe 7 lat .

Celem opracowania Planu Odnowy Miejscowości Sawino jest sformułowanie strategii odnowy miejscowości Sawino, której przedmiotem jest:

- Analiza zasobów sołectwa,
- analiza korzystnych i niekorzystnych cech wewnętrznych sołectwa, oraz potencjalnych szans i zagrożeń występujących w otoczeniu, które mogą mieć wpływ na przyszłość sołectwa i mieszkańców,
- wizja rozwoju miejscowości,
- priorytety rozwojowe, cele i projekty.

Sołectwo musi dysponować Planem Odnowy miejscowości w celu wykorzystania w pełni istniejącego potencjału i szans rozwojowych, w tym dostępu do środków pomocowych i funduszy centralnych.

Rys historyczny miejscowości Sawino

Charakter tutejszej kultury ma swe źródło w kolonizacji tych terenów od XIV do XVI w. przebiegającej z zachodu, z Mazowsza i ze wschodu, z Litwy, Białorusi i Ukrainy, położeniem na styku struktur państwowych: Mazowsza, Jaćwieży, Litwy i Zakonu Krzyżackiego, w czasach nowożytnych Korony Polskiej, Wielkiego Księstwa Litewskiego i Królestwa Prus, a później Imperium Rosyjskiego i Prus.

Dobra tykocińskie od roku 1548 weszły do dóbr królewskich i należały do ważniejszych w regionie pod względem ekonomicznym. Świadczył o tym ich rozmiar wymieniony w przywileju. W skład starostwa, oprócz Tykocina, wchodziły liczne wsie w tym Sawino.

Kształt zabudowy wsi wywodzi się z reformy agrarnej Zygmunta Augusta wprowadzonej ustawą włóchną z 1557 roku.

PODLASIE
TYKOCIŃSKIE

Spichlerz, nazywany
także "spichlerkiem" lub
"Swironkiem", Sawino.

Na podstawie: www.tykocinregion.pl

Reformę poprzedzało badanie prawnych podstaw władania ziemią (rewizja przywilejów), po czym przystępowano do reformy właściwej polegającej na komasacji gruntów i podziale ich na włóki (od tej jednostki gospodarczej liczącej 30 morgów po 30 prętów czyli około 21,3 ha, pochodziła nazwa całej akcji reformatorskiej). Pociągało to za sobą także nowe rozplanowanie wsi: ze zbiorowiska rozproszonych osad jednodworcznych wieś przekształciła się w regularną ulicówkę, zaś grunty uprawne podzielono na trzy pola, co wiązało się z wprowadzeniem trójpolówki czyli systemu rolniczego polegającego na podziale całego arealu na trzy corocznie przemienne pola – ozime, jare i ugorujące.

Pomiara włóchna dokonała całkowitego przekształcenia systemu osadniczego. W miejsce osad jednodworcznych, bezładnie porzucanych utworzono nową wieś, ze zwartą zabudową wzdłuż ulicy wiejskiej. Skomasowano grunty i podzielone na trzy pola: ozime, jare i ugorujące.

Społeczność wiejską objęły te same problemy gospodarowania i symbiozy. Właśnie granice zewnętrzne gruntów poszczególnych wsi okazały się najbardziej trwałe.

Nawet dzisiejsze sołectwo w całości jest pozostałością miernictwa pomiarowego.

I. Charakterystyka Miejscowości

1. Położenie (Prezentacja miejscowości)

Miejscowość Sawino położona jest w północno – wschodniej części Polski, w województwie podlaskim, powiecie białostockim, gminie Tykocin. W skład gminy Tykocin wchodzi 34 sołectw. Sołectwo Sawino jest jednym z większych sołectw wchodzących w skład gminy, obejmuje obszar 1 156,47 hektarów, co stanowi 5,58 % obszaru gminy wynoszącego 20 736 ha. Sawino położone są zaledwie 15 km od Białegostoku – stolicy województwa podlaskiego, a zarazem na terenie Zielonych Płuc Polski.

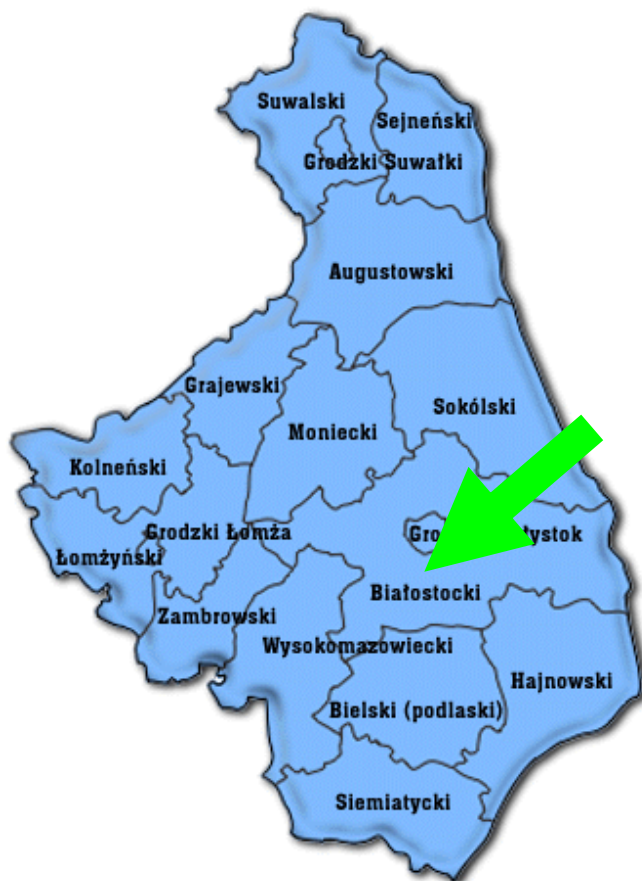
1.1 Lokalizacja miejscowości na tle Polski

Źródło: www.gminy.pl

1.2 Lokalizacja miejscowości na tle województwa podlaskiego

Źródło: www.gminy.pl

1.3 Lokalizacja miejscowości na tle powiatu białostockiego

Źródło: www.gminy.pl

1.4 Lokalizacja projektu na tle gminy Tykocin

Źródło: Studium

2. Struktura ludności

Sawino zamieszkuje obecnie 295 osób, w tym 147 kobiet i 148 mężczyzn. Stanowi to 4,51% populacji całej gminy wynoszącej w 2012 roku 6537 osób. Co ciekawe w całej gminie Tykocin liczba mężczyzn i kobiet jest niemal taka sama.

W większości mieszkańcy Sawina to rodziny rolnicze, gospodarujące na własnych gospodarstwach. Duża grupa mieszkańców pracuje w pobliskim Białymstoku, lub Tykocinie. Niewielka grupa prowadzi własne przedsiębiorstwa. Znaczna część utrzymuje się z pobieranych świadczeń socjalnych (emerytury, renty, inne). Część mieszkańców w wieku produkcyjnym pozostaje bez pracy zarejestrowani w Urzędzie Pracy w Białymstoku jako osoby bezrobotne.

II. Inwentaryzacja zasobów służąca ujęciu stanu rzeczywistego

Analizę zasobów sołectwa przeprowadzono na podstawie danych statystycznych. Zasoby – to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w budowaniu bądź realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

W analizie zasobów brano pod uwagę następujące rodzaje zasobów:

- środowisko przyrodnicze,
- środowisko kulturowe,
- dziedzictwo religijne i historyczne,
- obiekty i tereny,
- gospodarka, rolnictwo,
- infrastruktura społeczna
- infrastruktura techniczna
- sąsiedzi i przyjezdni,
- instytucje, ludzie. organizacje społeczne.

1. Środowisko

Walory rzeźby terenu

Rzeźbę terenu wsi Sawino charakteryzują utwory trzeciorzędowe i czwartorzędowe.

Niskofalista rzeźba stanowi korzystny element środowiska przyrodniczego do rozwoju i funkcjonowania rolnictwa. Współczesne procesy geomorfologiczne nie powodują istotnych zmian w rzeźbie terenu – zmiany powodowane erozją wodną są znikome i nie wpływają na istotne zmiany w konfiguracji terenu.

Jedynie niewielkie zmiany w jej krajobrazie powodowane są powierzchnią eksploatacją surowców mineralnych.

Piaski i żwiry lodowcowe z głazami pokrywają najczęściej spłaszczone kulminacje z glin zwałowych oraz niższe fragmenty moren.

2. Charakterystyka gospodarstw rolnych

Gmina Tykocin jak i wieś Sawino jest obszarem typowo rolniczym. Gleby są tu dość dobrej jakości. Jednak położenie w północno – wschodniej części Polski sprawia, że mamy do czynienia z niskimi temperaturami i najkrótszym okresem wegetacji roślin w kraju. To sprawia, że opłacalność produkcji rolnej nie należy do najlepszej. Głównymi uprawami są kukurydza, jęczmień, pszenica

Obszar Gminy Tykocin jak i zarówno wsi Sawino pod względem klimatycznym należy do dzielnicy klimatu dość surowego. Średnia roczna temperatura wynosi ok. 7 °C. Czas trwania zimy wynosi od 105 do 112 dni a lata od 80 do 90 dni. Liczba dni ze śniegiem wynosi od 85 do 100. Średni roczny opad wynosi 580 mm, z tego 60% opadów przypada na okres od kwietnia do września. Znaczna część opadów atmosferycznych spada w postaci śniegu.

Pokrywa śnieżna pojawia się zazwyczaj już w listopadzie i znika w marcu. Dość wczesny początek chłodniejszych dni i późne ich zakończenie sprawia, że okres wegetacyjny w gminie trwa ok. 190 dni w roku.

Dane klimatyczne:

- średnia temperatura roczna – 6 – 7 °C
- średnia temperatura okresu V-VII – 16,5 ÷ 19 °C
- suma opadów atmosferycznych w roku – 450 ÷ 750 mm
- suma opadów atmosferycznych w okresie V-VII– 63% opadów rocznych
- długość okresu wegetacyjnego – 190 dni
- liczba dni z pokrywą śniegu – 130 dni

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 2004 r. w sprawie szczególnych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania gmina Tykocin prawie w całości objęta jest taką pomocą. Natomiast wieś Sawino w całości. Prawie każda rodzina na stałe zamieszkująca w Sawinie prowadzi gospodarstwo rolne. W produkcji rolnej dominuje uprawa podstawowych zbóż i roślin. Zasiewy żyta, owsa, mieszanki, pszenżyta i jęczmienia, kukurydzy zajmują ponad połowę areалу użytków rolnych. Większość gospodarstw prowadzi produkcję mleka na sprzedaż.

Tabela: Wykaz gruntów na terenie sołectwa podane w ha

Wykaz gruntów						
	Ogólna	Grunty orne	Sady	Pastwiska trwałe	Grunty rolne zabudowane	Rowy
Powierzchnia ewidencyjna	575,31	360,84	3,80	150,00	21,18	0,41

Grunty leśne zadrzewione i zakrzewione		
Razem	las	Zadrzewienia i zakrzewienia
24,33	21,20	3,13

Grunty zabudowane i zurbanizowane				
Inne tereny zabudowane	Drogi	Użytki kopalne	Grunty pod wodami	Nieużytki
0,92	12,23	0,68	0,00	0,92

Źródło: Dane uzyskane w Urzędzie Miejskim w Tykocinie

3. Infrastruktura techniczna wsi

W skład infrastruktury technicznej gminy jak i miejscowości Sawino wchodzi wszelkiego rodzaju sieci uzbrojenia terenu tworzące funkcjonalną, spójną całość.

3.1. Zaopatrzenie w wodę

Na terenie sołectwa funkcjonuje wodociąg z ujęcia wody w Bagienkach . Ujęcie wody składa się z dwóch studni wierconych. Zasoby wodne ujęcia zostały zatwierdzone w kat. „B” w wysokości $Q_e = 44 \text{ m}^3/\text{h}$. Wieś Sawino w ponad 90 % wyposażona w urządzenia infrastruktury wodnej – czyli wodociągi do których podłączonych jest większość mieszkańców Sawina

3.2. Kanalizacja i oczyszczalnie ścieków

Na terenie wsi Sawino brak jest systemu kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków. Gospodarstwa nie są dotychczas podłączone do komunalnej sieci kanalizacyjnej, prawie wszystkie posiadają własne zbiorniki – czyli tzw. szamba do gromadzenia ścieków, które to następnie wywożone są wozami asenizacyjnymi do oczyszczalni ścieków w Tykocinie. Nieliczni rolnicy posiadają przydomowe oczyszczalnie ścieków.

3.3. Utylizacja odpadów stałych

Gospodarkę odpadami oraz zbiórkę selektywną odpadów na terenie miejscowości prowadzi P.P.U.H „CZYŚCIOCH” . Mieszkańcy dokonują samodzielnej wstępnej selekcji odpadów.

Dodatkowo przeprowadzane są okresowe zbiórki zużytego sprzętu RTV i AGD.

3.4. Energetyka

Domostwa wsi Sawino zostały w pełni zelektryfikowane. Dostęp do dostaw energii elektrycznej, na potrzeby indywidualnego gospodarstwa domowego tj. oświetlenie, zasilanie zmechanizowanego sprzętu gospodarstwa domowego i produkcji rolniczej, grzejniki, podgrzewanie wody użytkowej jest powszechny. Sołectwo jest obsługiwane przez Zakład Energetyczny Białystok - Rejon Łapy.

3.5. Telekomunikacja

W miejscowości funkcjonuje sieć telekomunikacyjna, głównym operatorem jest Telekomunikacja Polska SA. Teren miejscowości obsługują operatorzy sieci komórkowych T-MOBILE, PLUS GSM, ORANGE, PLAY.

Mieszkańcy miejscowości posiadają dostęp do Internetu przez łącza radiowe i Telekomunikację Polską SA. W przyszłości planuje się zapewnienie ludności szerokopasmowego dostępu do Internetu.

Sołectwo jak i zarazem Gmina Tykocin obsługiwana jest przez Rejon Telekomunikacji w Białymstoku.

3.6. Komunikacja

Przez teren sołectwa Sawino przebiega droga ekspresowa S 8, droga powiatowa oraz inne drogi pozostające pod zarządem gminy.

3.7 Ciepłownictwo

System ogrzewania jest oparty na indywidualnych paleniskach z użyciem paliw stałym. Sporadycznie występują instalacje centralnego ogrzewania oparte na oleju opałowym lub gazie propan – butan. Miejscowość nie posiada kompleksowej sieci ciepłowniczej.

4. Przedsiębiorczość i turystyka

Mieszkańcy wsi Sawino to przede wszystkim rolnicy indywidualni prowadzący gospodarstwa rolne. Tylko nieliczni z nich prowadzą dodatkową działalność gospodarczą.

5. Oświata

Ze względu na brak na terenie miejscowości placówek oświatowych, młodzież i dzieci pobierają naukę w szkołach w Radulach, Tykocinie i Białymstoku. Część absolwentów podejmuje studia wyższe, a po ich ukończeniu wielu nie wraca na wieś.

Priorytetowym zadaniem planu odnowy będzie uatrakcyjnienie wsi zachęcające do powrotu młodych, wykształconych ludzi i zaangażowanie w rozwój lokalnej społeczności.

6. Służba zdrowia

W Sawinie nie ma przychodni, zatem mieszkańcy korzystają z usług Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej znajdującego się w Tykocinie. Najbliższy szpital znajduje się w Białymstoku.

7. Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Sawinie

W zakresie ochrony przeciwpożarowej na terenie sołectwa działa jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej. Tutejsza jednostka dysponuje 1 samochodem bojowym oraz niezbędnym sprzętem do prowadzenia akcji gaśniczych.

Ochotnicza Straż Pożarna w Sawinie powstała z inicjatywy mieszkańców wsi w 1962 r. dla ochrony ludzi i mienia przed pożarami. Obecnie do jednostki OSP Sawino należy 25 członków, w tym czynni 18 osób, oraz młodzieżowi – 7 osób

III. PODSUMOWANIE ANALIZY ZASOBÓW SOŁECTWA I ICH ZNACZENIE SOŁECTWO TYKOCIN

Rodzaj zasobu	Znaczenie zasobu		
	Małe	Duże	Wyróżniające
1	2	3	4
Środowisko przyrodnicze - walory rzeźby terenu - stan środowiska - walory klimatu - walory szaty roślinnej - cenne przyrodniczo obszary lub obiekt - świat zwierzęcy (ostoje, siedliska) - wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy) - wody podziemne - gleby		x x x x x x x x	x
Środowisko kulturowe - walory przestrzeni wiejskiej publicznej - walory przestrzeni wiejskiej prywatnej - święta, odpusty, pielgrzymki - tradycje, obrzędy, gwara - legendy, podania i fakty historyczne - ważne postacie i przekazy historyczne	x x x	x x x	
Obiekty i tereny - działki pod zabudowę mieszkaniową - tradycyjne nie użytkowane obiekty gospodarskie (stodoły, spichlerze, kuźnie,		x x	
Infrastruktura społeczna -miejsca uprawiania sportu -miejsca rekreacji -ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne	x x x		
Infrastruktura techniczna -wodociąg, -drogi (nawierzchnia, oznakowanie - oświetlenie) -chodniki, parkingi, przystanki -sieć telefoniczna i dostępność internetu -telefon komórkowa		x x x x x	
Gospodarka, rolnictwo - miejsca pracy - znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe i ich produkty - gastronomia - miejsca noclegowe - gospodarstwa rolne - uprawy hodowle	x x x	x x x	
Środki finansowe i pozyskiwanie funduszy - środki wypracowywane		x	

Mieszkańcy (kapitał społeczny i ludzki) - przedsiębiorcy, sponsorzy - osoby z dostępem do Internetu i umiejętnościach informatycznych - pracownicy nauki	x	x x	
---	---	--------	--

Analizę zasobów sołectwa przeprowadzono na podstawie danych statystycznych oraz informacji zgromadzonych od mieszkańców przez Gminę Tykocin.

Zasoby sołectwa to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi oraz otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości przy budowaniu czy realizacji publicznych i prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

IV. ANALIZA SWOT DLA MIEJSCOWOŚCI (Identyfikacja problemów oraz szans i zagrożeń odnowy miejscowości Sawino)

Na podstawie analizy zasobów, opracowano korzystne i niekorzystne cechy wewnętrzne sołectwa, jak i potencjalne szanse i zagrożenia występujące w otoczeniu, które mogą mieć wpływ na przyszłość sołectwa i mieszkańców. Poniżej przedstawiono podsumowanie sytuacji rozwojowej sołectwa Sawino.

ANALIZA SWOT- ocena mocnych i słabych stron miejscowości

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> Wysokie walory krajoznawcze Aktywność mieszkańców czyste środowisko naturalne położenie w pobliżu trasy komunikacyjnej (szosa warszawska), a w niedalekiej przyszłości międzynarodowej kontakt z zachodem Europy poprzez pracę zarobkową dobrze położenie komunikacyjne korzystne atrakcyjne sąsiedztwo, blisko do dużej aglomeracji- ok. 15 km 	<ul style="list-style-type: none"> niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczna i techniczna brak świetlicy wiejskiej - wspólnego miejsca spotkań duże bezrobocie niższa opłacalność produkcji rolniczej mały dopływ kapitału inwestycyjnego niedostatek środków finansowych w budżecie gminy Tykocin; degradacja środowiska przez niekontrolowane odprowadzanie ścieków i odpadów stałych; brak kanalizacji

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> integracja z Unią Europejską i 	<ul style="list-style-type: none"> niedostateczna świadomość

<p>środki z zewnątrz (programy strukturalne)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ adaptacja remizy OSP na świetlicę wiejską w Sawinie ▪ podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców; ▪ poprawa infrastruktury komunalnej, technicznej i transportowej ▪ „moda na mieszkanie za miastem”	<p>ekologiczna mieszkańców</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ brak świadomości architektury krajobrazu ▪ trudności w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych na rozwój; ▪ rosnące bezrobocie ▪ zła sytuacja rolnictwa
--	---

V. WIZJA Odnowy miejscowości Sawino

Wizja Odnowy miejscowości Sawino powstała w wyniku dyskusji mieszkańców, odwołuje się do przyszłości. Wizję Odnowy miejscowości sformułowano następująco:

Sawino – wieś przyjazna i atrakcyjna dla mieszkańców, kultywująca tradycję

VI. KIERUNKI ROZWOJU I PLAN DZIAŁAŃ DLA MIEJSCOWOŚCI SAWINO

W interesie mieszkańców miejscowości Sawino leży podjęcie działań, które pozwolą na pełny rozwój silnych stron miejscowości i położenia przy wykorzystaniu szans, jakie stwarza zmieniające się otoczenie. Jednocześnie należy podjąć działania, które zneutralizują bądź odsuną zagrożenia, które mogą pojawić się ze strony otoczenia zewnętrznego. Działania te zmierzają do odnowy społecznych i kulturowych więzi społeczności lokalnej w oparciu o spójny wewnętrznie i zaakceptowany przez mieszkańców plan działań, który można nazwać Planem Odnowy miejscowości Sawino.

Arkusz planowania

Arkusz planowania – Plan Odnowy Miejscowości zawiera układ wyznaczonych przez społeczność priorytetów, celów rozwojowych oraz konkretnych projektów.

W zależności od zaawansowania prac, projekty powinny być uszczegółowione. Szczególnie ważne jest określenie kosztów związanych z ich wdrażaniem. Zwykle ma to największy wpływ na ustalenie harmonogramu realizacji planu

Aby określić zadania inwestycyjne i harmonogram ich realizacji określone zostały priorytety rozwojowe miejscowości Sawino, do których zaliczono:

1. Adaptacja części Remizy OSP na świetlicę wiejską w Sawinie gm. Tykocin
2. Przebudowa dróg na terenie sołectwa Sawino
3. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków

Kolejność realizacji poszczególnych zadań jest uzależniona od posiadania odpowiednich dokumentacji i uzgodnień prawnych (w tym dokumentacji technicznych) oraz od posiadania odpowiednich środków finansowych

Gmina posiada dokumentację techniczną dla zadania pod nazwą „Adaptacja części remizy OSP na świetlicę wiejską w Sawinie Gm. Tykocin”,

Celem operacji jest odnowienie społecznych i kulturowych więzi społeczności lokalnej oraz stworzenie miejsca odpoczynku, spotkań i nauki , zaspokoi potrzeby zarówno społeczne jak i kulturalne

Umożliwi realizację potrzeb społeczności lokalnej jak np.: swobodne spotykane się i działanie różnych grup społeczności lokalnej, rozwijanie zainteresowań, uczestnictwo w różnych zajęciach, twórcze spędzanie wolnego czasu, odrabianie lekcji i samodzielną naukę, organizowanie zebrań mieszkańców wsi, kursów czy szkoleń.

Świetlica będzie częścią obszaru o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców , sprzyjającego nawiązywania kontaktów społecznych, ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno – przestrzenne w centrum wsi Sawino.

Przedsięwzięcie ujęte w Planie Odnowy Miejscowości jest zgodne z podstawowymi założeniami zawartymi w strategicznym dokumencie tj. Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 -2013, Oś Priorytetowa 3, działanie „Odnowa i Rozwój Wsi” .

Pozostałe zadania inwestycyjne stanowią dopełnienie wskazanych celów i ich realizacja wpłynie uzupełniając na estetykę i atrakcyjność turystyczną miejscowości .

VII. OPIS planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w perspektywie 7 lat tj. 2013-2020

W rozdziale został przedstawiony wykaz przedsięwzięć inwestycyjnych zaplanowanych do realizacji w latach 2013-2020 , które przyczynią się do rozwoju i odnowy miejscowości , a także poprawią warunki życia mieszkańców. Jest to lista otwarta, która w okresie programowania może być modyfikowana i uzupełniana.

Szczegółowe opisy poszczególnych inwestycji oraz kosztorysy prac będą przygotowywane bezpośrednio przed przystąpieniem do ich realizacji

Opis planowanych przedsięwzięć :

1. Adaptacja części remizy OSP na świetlicę wiejską w Sawinie gmina Tykocin

Cel: Celem projektu jest odnowienie społecznych i kulturalnych więzi społeczności lokalnej oraz stworzenie miejsca odpoczynku, spotkań i nauki dla mieszkańców poprzez utworzenie świetlicy wiejskiej we wsi Sawino

Przeznaczenie: W ramach planowanej inwestycji zakłada się:

- przebudowę i rozbudowę istniejącego budynku ze zmianą przeznaczenia na świetlicę wiejską – w tym docieplenie i wymianę pokrycia dachowego istniejącej części budynku
- budowę pochylni dla osób niepełnosprawnych
- budowę dodatkowego wjazdu, ogrodzenia od strony drogi i miejsc postojowych
- montaż zbiornika szczelnego na ścieki
- wykonanie instalacji elektrycznej, wodno-kanalizacyjnej i co
- adaptacja części garażu na kotłownię
- budowę ogrodzenia
- utwardzenie miejsca gromadzenia odpadów stałych

Budynek powiększono dobudowując:

- część socjalną, sanitariaty i szatnię
- zadaszony podcień i podjazd dla osób niepełnosprawnych

Ponadto planowany jest zakup wyposażenia świetlicy tj:

- stoły
- krzesła

Harmonogram realizacji :

Okres realizacji(lata) : 2013 r. - 2014 r.

Planowane koszty: 746 340,38 zł

2. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków

Cel: zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców miejscowości ; poprzez budowę przydomowych oczyszczalni ścieków

Przeznaczenie: W ramach planowanej inwestycji planuje budowę przydomowych oczyszczalni ścieków dla mieszkańców miejscowości Sawino Harmonogram realizacji (lata): 2017 -2020

Planowane koszty: 200 000,00 zł

3. Przebudowa dróg na terenie sołectwa Sawino

Cel: Poprawa warunków życia mieszkańców poprzez modernizację podstawowej infrastruktury technicznej, oraz poprawa jakości życia i zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców

Przeznaczenie: Infrastruktura powstała w wyniku niniejszego projektu będzie wykorzystywana przez mieszkańców i turystów do komfortowego poruszania się, ale przede wszystkim wpłynie na ich bezpieczeństwo, jak również zdecydowanie zmieni wizerunek miejscowości. Realizacja niniejszej inwestycji ze względu na swoje cechy ma szczególne znaczenie dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, i będzie sprzyjać nawiązywaniu kontaktów społecznych

Harmonogram realizacji (lata): 2016- 2020

Planowane koszty: 100 000,00 zł

VIII. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na położenie oraz cechy funkcjonalno- przestrzenne

Przedsięwzięcie priorytetowe

„Adaptacja części remizy OSP na świetlicę wiejską w Sawinie gmina Tykocin”

Obszar o szczególnym znaczeniu wsi Sawino, to teren na którym obecnie zlokalizowana jest Remiza OSP. Projektowana świetlica będzie uzupełnieniem tego obszaru. Nawiązywane są kontakty społeczne i kulturalne więzi społeczności lokalnej. Obiekt pełni bardzo istotną funkcję w życiu mieszkańców wsi. Choć wyposażenie i estetyka remizy są w dość miernym stanie to mieszkańcy i tak dość często się w nim spotykają. Oprócz zebrań wiejskich czy strażackich chętnie organizują spotkania, imprezy (np. zabawa sylwestrowa, imprezy rodzinne) na których wspólnie się bawią. Najczęściej do świetlicy przychodzi miejscowa młodzież, żeby po prostu ze sobą porozmawiać.

Realizacja projektu będzie służyć wszystkim mieszkańcom wsi, a zarazem zaspokoi oczekiwania dzieci i młodzieży. Ponadto inwestycja ta podniesie walory kulturalne i rekreacyjne, ale przede wszystkim stworzy warunki dla zaspokojenia wspólnych potrzeb kulturalno – edukacyjnych mieszkańców Sawina.

Odnowiona świetlica ma stać się centrum życia społeczno-kulturalnego, ma pobudzić rozwój działalności kulturalnej i edukacyjnej. Dzięki stworzeniu odpowiednich warunków, będą mogły odbywać się tu imprezy kulturalne, uroczystości rodzinne, uroczystości upamiętniające lokalne święta, szkolenia, kursy. Te wspólne spotkania mają służyć integracji lokalnej społeczności, pobudzać ją do działania i stymulować współpracę na rzecz rozwoju i promocji Sawina.

Realizacja zadania priorytetowego przyczyni się do wzrostu zadowolenia całego społeczeństwa oraz zmotywowania do dalszych działań na rzecz miejscowości.

IX. Kosztorys przedsięwzięcia.

Nazwa zadania	Jednostka realizująca zadanie	Okres Realizacji (lata)	Wartość zadania wraz z dokumentacją	Z tego wydatki kwalifikowane	PROW	Środki własne
Adaptacja części remizy OSP na świetlicę wiejską w Sawinie gm. Tykocin	Gmina Tykocin	2013-2014	746 340,38 zł	585 286,57 zł	438 965 zł	307 375,38 zł

X. Harmonogram planowanego przedsięwzięcia.

Okres realizacji (lata): 2013 - 2014

XI. MONITOROWANIE, OCENA, KOMUNIKACJA SPOŁECZNA PLANU

Wśród instrumentów społecznych jako najważniejszy należy wymienić współdziałanie. Uzgodnienia i usprawnienia instytucjonalne są ważnym elementem skutecznego zarządzania opartego o zasady zrównoważonego rozwoju.

Kolejnym bardzo istotnym elementem instrumentów społecznych jest edukacja. Pod tym pojęciem należy rozumieć różnorodne działania, które zmierzają do kształtowania świadomości lokalnej społeczności. Niezbędne jest, aby prowadzona komunikacja społeczna objęła swym zasięgiem wszystkie grupy społeczeństwa. Bardzo ważną sprawą jest właściwe, rzetelne i odpowiednio wcześniejsze informowanie tych mieszkańców, których planowane inwestycje będą dotyczyły w sposób bezpośredni. Nie należy dopuszczać do sytuacji, w których o planowanych zamierzeniach dowiadują się oni z innych źródeł np: od sąsiadów. W takim przypadku możliwe jest zajęcie postawy negatywnej w stosunku do planowanej inwestycji. Jak uczy doświadczenie, wydłuża to, a nawet czasem uniemożliwia realizację planowanych celów.

Uzasadnienie

Konieczność sporządzania Planu Odnowy Miejscowości wynika z założeń Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007- 2013. W działaniu „Odnowa i rozwój wsi” możliwa będzie realizacja projektów wpływających na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Wpłynie to również na rozwój tożsamości i społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

Wobec tego, iż mieszkańcy miejscowości Sawino pragną realizować projekty współfinansowane z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, niezbędnym staje się zatwierdzenie Planu przez Radę Miejską, który wcześniej przyjęty został przez zebranie wiejskie.